

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Освітня програма	23809 Біологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

20.12.2024 р.

Справа № 2614/АС-24

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 01 "Освіта" у складі:

Островська Катерина Олексіївна – головуєчий,

Андрощук Ігор Петрович,

Гавриленко Тетяна Леонідівна,

Захаров Олексій Олексійович,

Коренева Інна Миколаївна,

Носаченко Володимир Миколайович,

Огнистий Андрій Володимирович,

Попович Анжеліка Станіславівна,

за участі запрошених осіб:

Король Ігор – представник ЗВО,

Вакерич Михайло Михайлович – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	23809
Назва ОП	Біологія
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.05 Біологія та здоров'я людини
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 8, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Аналіз

У цьому розділі ГЕР надає оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Аналізу» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності за критерієм, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію

Критерій 1. Проектування освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

1.1. Стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю відсутній. Освітньо-професійна програма «Біологія» відповідає вимогам 7 кваліфікаційного рівня за НРК. При визначенні програмних результатів навчання в ОПП 2023 та 2024 років, розробниками ОПП враховано вимоги Національної рамки кваліфікацій. ОПП «Біологія» редакції 2024 р. (введена в дію наказом ректора ЗВО №250/01-04 від 04.04.2024 р.) <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/16195> У висновку ЕГ зазначено, що: «Відповідно особливостей ОПП щодо набуття здобувачами в тому числі навичок проведення досліджень у галузі біології, що є позитивним моментом для можливості керівництва випускниками ОПП підготовки учнями конкурсних експериментальних робіт, наприклад в рамках проведення МАН». ГЕР відносить це позитивних практики, хоча вказує на завдання які повинні вирішувати освітньо-професійні програми за спеціальністю 014 Середня освіта – підготовка вчителя закладу загальної середньої освіти. Науковий (дослідницький) компонент більше притаманний освітньо-науковим програмам. ГЕР частково не погоджується із висновком ЕГ «Результати навчання досягаються опануванням обов'язкових ОК (ОК1-ОК14) та додатково підкріплені вибірковою частиною ОК (ВК1 із загальноуніверситетського каталогу та ВК2-ВК6 із кафедрального каталогу)». Вибіркові компоненти можуть не формувати програмні результати навчання і не відноситись взагалі до даної предметної області.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

1.2. ГЕР частково не погоджується із висновком ЕГ «Зміст ОПП орієнтований на формування трудових функцій та професійних компетентностей професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (наказ МОНУ №1225 від 29.08.2024 р., https://register.nqa.gov.ua/uploads/o/646-ilovepdf_merged.pdf)...» так як ОПП «Біологія» редакції 2024 р. введена в дію наказом ректора ЗВО №250/01-04 від 04.04.2024 р. до прийняття стандарту. У ЗВО розроблений та оприлюднений проект «Порядку здобуття та присвоєння професійних кваліфікацій в ДВНЗ «УжНУ» (2024 р., <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/83122>). ГЕР рекомендує при наступному перегляді ОПП врахувати Постанову КМ України №1223 від 25 жовтня 2024 р. «Деякі питання присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту». ГЕР підтримує рекомендацією ЕГ щодо посилення педагогічної та методичної складової у дипломних кваліфікаційних роботах магістрів. Рекомендуємо професійну кваліфікацію зазначену в ОПП (вчитель біології та здоров'я людини) формувати із зазначенням типу закладу (вчитель біології та здоров'я людини закладу загальної середньої освіти) згідно з наказом МОН України №1225 від 29.08.2024 р. (попередній - №2736 від 23.12.2020 р.) і Національного класифікатора України ДК 003:2010 «Класифікатор професій». 1.4. ГЕР частково не погоджується з висновком ЕГ «ОПП редакції 2024 р. оновлена з урахуванням рекомендацій різних груп стейкхолдерів». На програму подані 3 відгуки які носять констатувальний характер, без зауважень та рекомендацій. У відгуках відсутня дата, що не дозволяє їх ідентифікувати для якого року ОПП вони надані. ГЕР рекомендує ознайомити стейкхолдерів та врахувати при наступному перегляді ОПП зміни до законодавчих актів, що регламентують процес підготовки фахівців у закладах вищої освіти, а саме врахувати при присвоєнні професійної кваліфікації статтю 9-1 Закону України «Про вищу освіту» «Здобувачу вищої освіти за результатами виконання освітньої програми може бути присвоєно не більше двох професійних кваліфікацій» (п. 7 ст.

91) . (ЗАКОН УКРАЇНИ Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2024, № 29, ст.204)) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3642-20/print>

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

не застосовується

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

не застосовується

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

не застосовується

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Аналіз

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

2.1. Загальний обсяг ОПП становить 90 кредитів ЄКТС, кількість кредитів виділених на вибіркові дисципліни відповідає вимогам законодавства (стаття 5 Закону України «Про вищу освіту»).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

не застосовується

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

2.3. ГЕР частково не погоджується із висновком ГЕ «Оволодіння загальними, фаховими компетентностями та досягнення ПРН підсилюється низкою дисциплін вільного вибору студента (23 кредити)». Вибіркові компоненти можуть не формувати програмні результати навчання і не відноситись взагалі до даної предметної області. Звертаємо увагу на те що СК5 не вповній мірі забезпечена освітніми компонентами, а саме відсутні ОК для формування знань та умінь у фізкультурно-оздоровчій діяльності та здатності планувати та передбачувати результати оздоровчо-реабілітаційної та рекреаційної роботи в вищих навчальних закладах, закладах загальної і позашкільної освіти. ГЕР звертає увагу на те що: фізкультурно-оздоровча діяльність - заходи, що здійснюються суб'єктами сфери фізичної культури і спорту для розвитку фізичної культури; фізкультурно-оздоровчі заходи - заходи, що здійснюються організаторами фізкультурно-оздоровчих заходів для залучення різних груп населення до занять фізичною культурою Закон «Про фізичну культуру і спорт» ст.1 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12/print> рекреаційна діяльність - діяльність, що здійснюється з метою відновлення розумових, духовних і фізичних сил людей шляхом створення умов для їх загальнооздоровчого і пізнавального відпочинку; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1043-22#Text> Термін оздоровчо-реабілітаційна діяльність відсутній у правовому полі. Згідно висновку ЕГ у частини кваліфікаційних магістерських робіт 2023 р. 46% від здобувачів ОПП у назві роботи педагогічна складова не відображена. У структурі дипломної роботи вона представлена окремим підрозділом експериментальної частини (як використання результатів біологічного дослідження у педагогічній діяльності). У затверджених темах кваліфікаційних робіт 2024 р. (документи на запит, п. 6) педагогічна та методична складова відображена вже у всіх здобувачів даної ОПП, однак тематики здоров'язбережувального напрямку відсутні.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

2.4. У навчальному плані визначено обсяг годин на аудиторні (лекційні та практичні) та самостійні вибіркового дисциплін, що, як наслідок, обмежує можливість академічної свободи НПП та ускладнює забезпечення викладання дисципліни. Рекомендуємо зазначити загальну кількість кредитів чи кількість кредитів на семестр. Рекомендуємо не застосувати у вибіркового дисциплінах чіткий механізм поділу у аудиторних годин на лекційні, практичні, лабораторні. Тоді такий механізм повинен бути застосований у всіх ЗВО на всіх рівнях освіти. Здобувач освіти вправі обирати дисципліни не лише у своєму ЗВО але і у інших закладах чи рівнях освіти. Дане питання відноситься до автономії ЗВО. Навчальні плани мають враховувати вимогу щодо вибіркового дисциплін. На практиці це означає, що НП має включати лише обов'язкові дисципліни та передбачати наявність кредитів для вибіркового дисциплін. <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2020/12/Рекомендації-щодо-застосування-критеріїв-оцінювання-якості-ОП.pdf>

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

2.5. Звертаємо увагу на незбалансованість змісту практичної частини підготовки фахівців. Практика у закладах загальної середньої освіти (9 кредитів, ОК12), у закладах фахової передвищої освіти (3 кредити, ОК13) та у закладах вищої освіти (3 кредити, ОК14). Аналіз ОК14 виявив що практика у ЗВО передбачає дві форми: самостійна робота та індивідуальна робота під керівництвом викладача. Завдання 1.2. Відвідування і спостереження 5 занять викладачів дисциплін біологічного профілю кафедри та своїх однокурсників з подальшим їх психолого педагогічним і науково-методичним аналізом занять, визначення висновків та пропозицій з метою прогнозування можливих труднощів передбачає 2 години самостійно та 4 год індивідуальної роботи, а 5 занять це вже 10 годин. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/78173> ГЕР рекомендує дотримуватись, за відсутності стандарту вищої освіти, положень концепції розвитку педагогічної освіти про планування 30 кредитів на практичну складову підготовки фахівців педагогічного профілю <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

не застосовується

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

не застосовується

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

2.8. Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою навчання за освітньою програмою не здійснюється. ГЕР звертає увагу на те що, основне завдання дуальної форми навчання є усунення основних недоліків традиційних форм і методів навчання майбутніх фахівців, подолання розрив між теорією і практикою, підвищення якості підготовки кваліфікованих кадрів із урахуванням вимог роботодавців у рамках нових організаційно-відмінних форм навчання. Тому розглядаємо дуальну форму освіти, як необхідний компонент підготовки фахівця. «Дуальна форма здобуття освіти» - це спосіб здобуття освіти, що передбачає поєднання навчання осіб у закладах освіти (в інших суб'єктів освітньої діяльності) з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації, як правило, на основі договору. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19?find=1&text=%D0%B4%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0#w1_1

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

2.9. ГЕР частково не погоджується із висновком ЕГ «Набуття студентами навичок і компетентностей, які пов'язані із забезпеченням здорового способу життя представлені у ОК2-ОК4, ОК8, ОК10, через формування СК 5-7 (Здатність усвідомлювати тенденції у сучасній освіті та вміння використовувати їх у педагогічній, здоров'язбережувальній та фізкультурно-оздоровчій діяльності, здатність планувати та передбачувати результати оздоровчо-реабілітаційної та рекреаційної роботи в вищих навчальних закладах, закладах загальної і позашкільної освіти». Фізкультурно-оздоровча діяльність, здатність планувати та передбачувати результати оздоровчо-реабілітаційної роботи більше притаманні фахівцям спеціальності 017 та 227. Аналіз ОК8 та ОК10 не виявив у змісті матеріалу який готує до означених видів робіт. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/78170> <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/78163> Рекомендуємо дотримуватись відповідної термінології «заклад вищої освіти», а не «вищий навчальний заклад». ГЕР рекомендує при наступному перегляді ОПП привести СК5 до предметної області 014 Середня освіта. Суттєві недоліки. 2.2.4. Є хоча б одна компетентність, визначена освітньою програмою, яка не формується. (СК5) 2.3.1. Зміст освітньої програми не відповідає вимогам до предметної області (щодо об'єктів вивчення та/або діяльності, АБО цілей навчання, АБО теоретичного змісту предметної області, АБО методів, методик, технологій, АБО інструментів, обладнання). 2.3.2. Тематика, об'єкт, предмет та завдання у хоча б одній кваліфікаційній роботі не відповідають предметній області спеціальності.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

3.1. Правила прийому на навчання в УжНУ є чіткими, зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, унормовані та оприлюднені на сайті ЗВО (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/74876>). Програма фахового вступного іспиту також оприлюднена на сайті ЗВО до початку вступної компанії (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/78100>).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

3.2. Програма фахового іспиту за спеціалізацією охоплює основну проблематику фахових дисциплін (Педагогіка, Психологія, Теорія еволюції, Ботаніка, Зоологія, Загальна цитологія, Гістологія, Анатомія рослин, Фізіологія та біохімія рослин, Анатомія людини, Фізіологія людини і тварин, Біологія індивідуального розвитку, Вірусологія, Біохімія, Радіобіологія, Мікробіологія, Імунологія, Генетика, Молекулярна біологія, Біофізика, Екологія, Біотехнологія), які дозволяють перевірити необхідний рівень знань для опанування ОПП. ГЕР рекомендує доповнити програму вступного іспиту питаннями які стосуються здоров'язбереження та осучаснити рекомендовану літературу. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/78100>

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

3.3. У висновку ЕГ зазначено що звернень здобувачів за ОПП щодо визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності) не було.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

3.4. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, у ЗВО регламентується «Положенням про порядок визнання в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти». Згідно висновку ЕГ здобувачами вищої освіти було підтверджено наявність сертифікатів з освітньої платформи «Prometeus», які можуть бути зараховані як окремі теми або модулі у відповідних за тематикою ОК. Проте не вказано чи були наявні практики зарахування результатів навчання. Частково не погоджуємось із висновком ЕГ «Можливість отримання балів за умови наявності відповідного сертифікату з освітньої платформи зазначається у робочій програмі навчальної дисципліни». В окремих робочих програмах навчальних дисциплін ми не знайшли опису даних можливостей. Приклад ОК5 blob:<https://office.naqa.gov.ua/e754d647-81dd-4462-84ce-90982f8fbfee> В той же час в ОК8 така можливість надається: Контрольне оцінювання (частково) можливо отримати при участі у семінарах та конференціях, а також на вебінарах у вигляді проходження курсу «Безпечність харчових продуктів: сучасне законодавство, сумлінний виробник, відповідальний споживач» на освітній платформі «Prometeus» https://prometheus.org.ua/course/coursev1:MinAgro+НАССР101+2019_T2. За наявності сертифіката про проходження даного курсу здобувач отримує від 6 до 10 балів (залежно від прогресу засвоєння курсу) blob:<https://office.naqa.gov.ua/a06f841c-bddf-497c-9018-133c3d2a6372>

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

4.1. Освітній процес на ОПП провадиться відповідно до загальнодержавних і внутрішньоуніверситетських законодавчих документів, як-от: закон України «Про вищу освіту».

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

не застосовується

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

4.3. Важливим підґрунтям поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОПП є створення в університеті ботанічного саду, зоологічного музею, науково-дослідних лабораторій (молекулярної біології та генетики, мікробіологічна, біотехнологічна, цитоембріологічна, фітофізіологічна, науково-дослідна лабораторія кафедри зоології, лабораторія водних і наземних екосистем). ГЕР погоджується із зауваженням ЕГ щодо недостатньої публікаційної активності студентів магістратури щодо апробації результатів науково-дослідної роботи.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

4.4. ГЕР погоджується із зауваженням ЕГ «в робочих програмах навчальних дисциплін у списках рекомендованої літератури відсутні закордонні літературні джерела». Рекомендуємо ЗВО звернути увагу на формування англійської комунікативної компетентності здобувачів відповідно до Методичних рекомендацій щодо забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у ЗВО України (наказ МОН №898 від 25.07.2023) та п.3 статті 8 ЗУ «Про застосування англійської мови в Україні» (від 04.06.2024 р.).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

4.5. Здобувачі вищої освіти ОПП не беруть участь у міжнародних програмах академічної мобільності.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Аналіз

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

5.1. Державний стандарт зі спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) другого (магістерського) рівня вищої освіти наразі не затверджено, він перебуває на стадії розробки. Атестація здобувачів вищої освіти у формі захисту кваліфікаційної роботи.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

5.2. ГЕР звертає увагу на висновок ЕГ який суперечить оцінці критерію. «Рівень сформованості компетентностей вчителя біології, основ здоров'я, викладача закладу фахової передвищої освіти, викладача вищої освіти не можливо визначити під час захисту кваліфікаційної роботи, передбаченої ОПП. Результати аналізу тематики магістерських робіт студентів засвідчили можливість діагностувати рівень досягнення програмних результатів навчання, які стосуються біолога (ОП 2023, що не входить в предметну область знань), вчителя біології (ОПП 2024). Натомість, відсутність тем випускових кваліфікаційних робіт здоров'язбережувальної галузі, з проблем фахової передвищої та вищої освіти унеможливають визначення рівня досягнення ПРН здобувачів вищої освіти як майбутніх учителів основ здоров'я, викладачів закладів фахової передвищої та вищої освіти. В ОПП не передбачено додаткових кваліфікаційних іспитів, які уможливили б діагностування зазначених вище результатів навчання». Це корелюється із висновком за підкритерій 4.3 Слід зазначити, що у частини кваліфікаційних магістерських робіт 2023 р. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/78090>: Барна О. І., Бек В. А., Борканин О. Й., Гасинець Х. І., Головня Б. В., Данайканич О. М., Кипила С. С., Кічурка М. В., Мониш К. М., Похил Ю. В., Тегза О. М., Федашук Г. Ю., Шімоняк Р. Р.;

46% від здобувачів ОПП) у назві роботи педагогічна складова не відображена. У структурі дипломної роботи вона представлена окремим підрозділом експериментальної частини (як використання результатів біологічного дослідження у педагогічній діяльності). У затверджених темах кваліфікаційних робіт 2024 р. (документи на запит, п. 6) педагогічна та методична складова відображена вже у всіх здобувачів даної ОПП, однак тематики здоров'язбережувального напрямку відсутні. У ЗВО розроблений та оприлюднений проєкт «Порядку здобуття та присвоєння професійних кваліфікацій в ДВНЗ «УжНУ» (2024 р., <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/83122>). Де вказано: 3.6. Четвертий етап передбачає атестацію (підсумкове оцінювання) повноти набутих особою компетентностей і досягнутих програмних результатів навчання на відповідність узгодженим з певним професійним стандартом вимогам освітньої програми. Програми атестації повинні повною мірою охоплювати всі цілі освітньої програми, без досягнення яких неможливе присвоєння професійної(их) кваліфікації(й), мати обґрунтований порядок і критерії оцінювання результатів навчання, вчасно оприлюднені та доступні для здобувачів. ГЕР рахує що дане зауваження відноситься до суттєвих 5.1.1.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

6.1. Академічна і професійна кваліфікація викладачів, задіяних у реалізації ОП, забезпечує досягнення визначених програмою цілей та повністю відповідає кадровим вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

не застосовується

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

6.3. ГЕР погоджується із зауваженням ЕГ що, до проведення аудиторних занять практично не залучаються експерти педагогічної галузі, як-от: учителі-практики, викладачі закладів фахової передвищої освіти тощо.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

7.1. ГЕР звертає увагу ЗВО що окрім матеріального забезпечення освітнього процесу потрібно здійснювати постійний моніторинг та дотримання вимог які викладені у додатку 1 до листа Міністерства освіти і науки України 09.07.2018 № 1/9-434. Навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін у закладах вищої освіти регламентується.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

не застосовується

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

7.4. ГЕР рекомендує звернути увагу на умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, та не обмежуватися лише інклюзією, а враховувати також потреби інших категорій осіб з особливими потребами, зокрема вагітних, студентських сімей, студентів з маленькими дітьми тощо.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Аналіз

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

не застосовується

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

4. Найважливіша практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

не застосовується

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

не застосовується

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

8.7. Позитивні відгуки про ОПП «Біологія» були надані провідними науковцями у галузі педагогічної біологічної освіти науки України, зокрема проректором з наукової роботи Криворізького державного педагогічного університету д.п.н., професором Гаманюк В. та деканом природничого факультету Житомирського державного університету д.п.н., професором Романюк Р. Проте відгуки носять констатувальний характер, без зауважень та рекомендацій. У відгуках відсутня дата, що не дозволяє їх ідентифікувати для якого року ОПП вони надані. До суттєвих недоліків віднесено оцінка Е за критеріями 2 та 5. Система внутрішнього забезпечення якості освіти не виявляє або не усуває виявлені недоліки в освітній програмі або освітній діяльності з реалізації освітньої програми. Методика встановлення для 8.5.1. Для кожного із виявлених суттєвих недоліків за Критеріями 1-7, 9, 10 встановити, чи виявила його СВЗЯО та як на нього відреагувала. Системні інституційні проблеми є суттєвими недоліками СВЗЯО. Суттєві недоліки 2.2.4, 2.3.1, 2.3.2, 5.1.1.1., 8.5.1.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

не застосовується

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

9.3. До позитивних практик можна віднести те, що вся необхідна інформація для здобувачів освіти відкривається за одним посиланням <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/59445>, що значно полегшує отримання інформації здобувачами освіти. Такі посилання створені для здобувачів вищої освіти кожної ОПП.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Аналіз

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми

1. Посилити особливості (унікальність) ОНП, виділивши риси, які дозволять відрізнити її від інших подібних програм. Конкретизувати унікальність. 2. Продовжити залучення різних груп стейкхолдерів до обговорення цілей та ПРН ОПП для отримання конкретних пропозицій, які б дозволили підвищити якість ОП. 3. При перегляді ОПП на 2025 рік врахувати особливості Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» затверджено наказом МОН України від 29.08.2024 р. № 1225» та Постанови КМ України №1223 від 25 жовтня 2024 р. «Деякі питання присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту» 4. Посилити педагогічну складову освітньо-професійної програми. 5. При отриманні рецензій (відгуків) без дати пропонуємо здійснювати внутрішню реєстрацію через відповідальні структурні підрозділи.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Сфокусувати увагу наукових досліджень до вивчення проблем роботи вчителя закладу загальної середньої освіти у основній, старшій (профільній) школі. 2. У силабусах та робочих програмах навчальної дисципліни у перелік рекомендованої літератури включити джерела іноземною мовою. Рекомендуємо ЗВО звернути увагу на формування англомовної комунікативної компетентності здобувачів відповідно до Методичних рекомендацій щодо забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у ЗВО України (наказ МОН №898 від 25.07.2023) та п.3 статті 8 ЗУ «Про застосування англійської мови в Україні» (від 04.06.2024 р.).

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Активізувати діяльність щодо залучення здобувачів вищої освіти до програм зовнішньої академічної мобільності. 2. Продовжити роботу по залученню здобувачів до неформальної освіти завдяки участі у різноманітних навчальних заходах (вебінарах, майстер-класах, тренінгах, курсах тощо).

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Продовжити оновлення змісту робочих програм навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик спеціальності. 2. Активізувати роботу щодо участі здобувачів у міжнародних програмах академічної мобільності. 3. Рекомендовано підсилити наукову діяльність здобувачів освіти через створення наукових об'єднань та залучення їх до активної дослідницької діяльності.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Здійснювати опитування здобувачів ОПП щодо рівня їхньої обізнаності з принципами академічної доброчесності в контексті зміни нормативних та законодавчих актів. 2. Продовжити роботу щодо популяризації академічної доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Заохочувати НПП до академічної мобільності, участі у міжнародних грантових проєктах тощо.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Проводити роботу з покращення умов освітнього середовища, за можливості оновлювати інвентар та обладнання яке необхідне для забезпечення ОК. 2. Проводити опитування здобувачів, регулярні інформаційні заходи, круглі столи для популяризації академічної доброчесності.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Активніше залучати здобувачів вищої освіти, представників студентського самоврядування до процедур обговорення та оновлення ОНП. 2. Переглянути можливість запровадження опитування здобувачів освіти щодо викладання кожного ОК на початку – очікування, та по закінченню – результат, пропозиції, проблеми, його викладання. 3. Продовжувати практику залучення роботодавців до процесу щодо удосконалення, періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості. 4. Вивчати досвід акредитацій споріднених ОПП у інших ЗВО задля удосконалення ОПП при цьому враховувати зміни законодавства до нормативного забезпечення галузі.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Продовжувати підвищення рівня інформаційної прозорості освітньої діяльності в контексті її корисності для майбутніх, теперішніх здобувачів освіти, випускників, інших стейкхолдерів і громадськості. 2. Вивчати досвід інших ЗВО щодо структури, змістового наповнення та навігації сторінки випускової кафедри, продовжити оновлювати її. 3. Продовжувати систематично наповнювати сторінку випускової кафедри (факультету) новою інформацією і матеріалами, пов'язані з висвітленням всіх сторін роботи над реалізацією ОПП. 4. Рекомендуємо здійснювати систематичний моніторинг діяльності корпоративного сайту та опитування учасників освітнього процесу, щодо ефективності його функціонування та зручності отримання інформації. 5. Звернути увагу на рішення Національного координаційного центру кібербезпеки (далі - НКЦК) при Раді національної безпеки і оборони України від 25.09.2024 № 3376/16-03/2-24 та рекомендацій Міністерства освіти і науки України, лист №1/19326-24 від 18.10.2024.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>ГЕР 01 ID 23809.pdf</i>	J+rAtgCTHLQ2h4NaT4uLvFGckqw93vXz4eyC93kKx38=

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ОСТРОВСЬКА КАТЕРИНА ОЛЕКСІВНА